

[Morten Lange.]

skulle vel være meningen med helhedsløsningen — så kommer man med forslag om øgede afgifter på cigaretterne og benzinen. Jeg synes næsten, man derigennem egentlig har lavet et bål til at opbrænde den sidste tanke om, at helhedsløsningen var et genialt træk i dansk politik.

Finansministeren (Poul Hansen): Idet jeg i øvrigt skal takke de ærede ordførere for den givne tilslutning til det foreliggende lovforslag, må jeg lige til indledning gøre den enkelte bemærkning til det ærede medlem hr. Morten Lange, at jeg skal ikke i dag gå ind i nogen diskussion af helhedsløsningen; men jeg synes jo nok, at det er lidt dristigt og lidt svagt funderet at fælde en sådan dom, som det ærede medlem gør. Der er ingen af os — heller ikke det ærede medlem — der ved, hvordan tilstandene her i landet havde udviklet sig uden helhedsløsningen. I øvrigt er der jo ingen af os, der har troet på, at den betød et totalt stop på alle områder, og det er heller aldrig nogen sinde lovet.

Der blev af nogle af ordførerne fremsat forskellige udtalelser, som jeg synes det er nødvendigt for mig at gøre nogle bemærkninger til.

Det lå ligesom i den ærede ordfører hr. Henry Christensens og den ærede ordfører hr. Langkildes bemærkninger, at det specielt var regeringens ansvar, at der var opstået et lønefterslæb for tjenestemændene. Regeringen vil ikke på nogen måde løbe fra noget ansvar i denne forbindelse. Jeg synes, det ville klæde folketingets partier, om man heller ikke forsøgte at løbe fra et medansvar i denne forbindelse. Sagen er jo den, at det, som blev lagt frem fra regeringen i 1961, blev tiltrådt af samtlige partier, så vidt jeg husker, med undtagelse af socialistisk folkeparti i finansudvalget. Det er rigtigt, at i 1962 ville venstre og de konservative have en anden ordning af det, der skete, men inden for samme beløbsramme, og det vil formodentlig sige, at vi ikke havde stået anderledes i den nuværende situation, selv om man havde løst spørgsmålet på den anden måde.

Min erindring er, at partierne stemte for tjenestemandsløven i forbindelse med helhedsløsningen, i hvert fald ikke gik imod

den, og min erindring er endvidere, at der ikke fra nogen side her i salen i foråret 1963 blev stillet krav om eller fremsat det mindste ønske om, at vi ved den lejlighed skulle gøre noget ved efterslæbsproblemet. Min erindring er tværtimod, at jeg nærmest fik at vide, at jeg havde været vel dristig ved den aftale, som på det tidspunkt var truffet med tjenestemændene. Jeg synes, dette skal siges, for jeg synes ikke, at man fra den øvrige del af folketinget — jeg ser altså bort fra de daværende regeringspartier — således fuldstændig kan sige sig fri for et medansvar.

Men i øvrigt kan jeg være enig med de ærede ordførere i, at det er en uheldig udvikling, og at vi må sætte ind for at undgå, at der sker en sådan ophobning af efterslæb fremover; det synspunkt vil jeg gerne straks sige er jeg ganske enig i. Om man kan finde noget, der virker automatisk i denne forbindelse, stiller jeg mig tvivlende over for. Jeg mener, at man i den sidste lønningskommission har forsøgt, om man kunne finde et eller andet sikkert kriterium på dette område, men at man måtte opgive det, og det er også min erfaring fra forhandlingerne nu, at til syvende og sidst bliver der plads for et vist skøn. Derfor tror jeg, at det må ordnes ved forhandlinger; men jeg tror nok, det vil være rigtigt at tage disse forhandlinger hyppigere.

Jeg takker i øvrigt den ærede ordfører hr. Henry Christensen for den betragtning, at vi for statens vedkommende i princippet måtte følge den lønudvikling, som sker andre steder i samfundet. Bortset fra alle andre argumenter, som kan anføres herfor, er der jo det meget tungtvejende, at det er simpelt hen betingelsen for, at staten kan få den kvalificerede medarbejderstab, som vi nu engang skal have.

Jeg må tilstå, at den ærede ordførers bemærkninger om venstres forslag om en lønningskommission undrede mig en lille smule. Jeg bemærkede godt nok under valgkampen, at denne tanke om en særlig kommissionsbehandling blev fremsat fra venstres side; jeg tror oven i købet, jeg benyttede lejligheden til at tage afstand fra den ud fra den betragtning — som var min opfattelse dengang og i og for sig stadig væk er det — at starter man først en kommissionsbehandling, er det næppe noget, man kan